de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

Aan de minister van Veiligheid en
Justitie
Mr. I. W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (070) 361 97 23
f (070) 361 97 15
www.rechtspraak.nl

datum 7 oktober 2013

onderwerp Adviesaanvraag concept-wetsvoorstel bekendmaking aan personen zonder vaste woon- of verblijfplaats

Geachte heer Opstelten,

Bij brief, met bovengenoemd kenmerk, heeft u de Raad voor de rechtspraak (de "**Raad**") verzocht advies uit te brengen inzake het concept-wetsvoorstel bekendmakingen aan personen zonder vaste woon- of verblijfplaats (het **"Wetsvoorstel"**).

Het Wetsvoorstel regelt dat bekendmakingen aan personen zonder bekende woon- of verblijfplaats elektronisch worden gedaan in de Staatscourant. Deze publicaties vinden thans in dagbladen plaats. Het gaat hierbij om de uittreksels van exploten op grond van artikel 54 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) en de bekendmakingen van oproepingen van verkeersovertreders In het kader van gijzeling op grond van artikel 28 Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften. Daarnaast gaat het om de oproepingen in het kader van gijzeling van degenen aan wie in een strafbeschikking een geldboete is opgelegd (art. 578b Wetboek van Strafvordering) en de oproepingen van belanghebbenden in civiele verzoekschriftprocedures (art. 272 Rv).

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.[1]

Advies

1. Algemene opmerkingen

[1] De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

Persoonsgegevens worden, voor zover nodig voor een goede procesvoering, opgenomen in een registratiesysteem van de Raad voor de rechtspraak

De Raad onderschrijft de strekking van de door u voorgestelde wijziging.

2. Aandachtspunten

De Raad vraagt de aandacht voor het hierna volgende.

Effectiviteit van de voorgestelde wijziging
In de MvT wordt de verwachting uitgesproken dat de kans dat personen zonder bekende woon- of verblijfplaats via een openbare site op internet een uittreksel van een exploot of een oproeping voor een zitting onder ogen krijgen groter zal zijn dan de kans dat dit via een dagblad gebeurt (MvT, p. 2).
De Raad merkt op dat de respons op de oproepingen in de huidige ervaring zeer beperkt is.
Voor de diverse oproepingen geldt dat nauwelijks valt in te schatten of de doelgroep in meer of mindere mate zal worden bereikt door de gewijzigde manier van oproepen.
In de huidige tijd, waarin wordt overgegaan van papieren naar digitale communicatie acht de Raad het begrijpelijk dat de wijze van oproepen wordt aangepast. Een verslechtering ten opzichte van de huidige situatie lijkt de nieuwe wijze van oproeping in ieder geval niet. Het wetsvoorstel zou bovendien al vruchten afwerpen als de effectiviteit gelijk zou blijven, maar de kosten kunnen worden verminderd.

In aanvulling op uw nadere vraag op pagina 6 MvT is het helaas niet mogelijk gebleken om de advertentiekosten in civielrechtelijke en administratiefrechtelijke zaken te splitsen.

Het verdient zeker aanbeveling om aan deze wijziging ruime bekendheid te geven met een publiciteitscampagne (zoals genoemd in par. 3 van de MvT), waarbij gewezen kan worden op de mogelijkheid om zich per e-mail door de Staatscourant te laten attenderen op deurwaardersexploten of oproepingen waarin de eigen achternaam voorkomt.

Wijze van aanlevering
De werkwijze bij aanlevering kan per categorie van oproeping en per rechtbank afwijkend zijn.
De oproepingen voor de Wet Mulderzitting en die op grond van het Wetboek van Strafvordering worden thans per zitting aangeleverd ten behoeve van publicatie. Oproepingen door de griffier ingevolge artikel 272 Rv worden per zaak aan de dagbladen aangeboden. Deze oproepingen komen betrekkelijk weinig voor, te weinig om gebundeld aan te leveren. Ook bij familie- en jeugdrechtteams worden oproepen vanwege de geringe aantallen niet gebundeld aangeleverd. Bij veel gerechten wordt de advertentietekst aangeleverd bij een reclamebureau dat als intermediair fungeert. Bij de thans voorgestelde werkwijze zal gebruikmaking van een intermediair niet meer nodig zijn, hetgeen een besparing in de kosten zal meebrengen.
Betekeningen met toepassing van artikel 54 Rv zullen steeds per zaak door de deurwaarders worden aangeleverd, zonder dat de rechtbank waarvoor die zaak zal dienen daarmee bemoeienis heeft.

In de nieuwe situatie zou de huidige werkwijze ongewijzigd kunnen blijven. Het is praktisch dat in elk geval per rechtbank, maar mogelijk landelijk een verzamelpunt wordt ingericht, dat zorg draagt voor

een periodieke gebundelde aanlevering naar de Staatscourant, gevolgd door - bijvoorbeeld een wekelijkse - advertentie van alle oproepingen. De Raad stelt nader overleg voor over deze praktische invulling.

Wijze van oproepen
De Raad acht het van belang dat er uitzondering kan worden gemaakt op de in het Wetsvoorstel dwingend voorgeschreven wijze van oproepen. Er zijn immers situaties denkbaar waarin verwacht kan worden dat een oproep in een ander medium meer kans op succes heeft dan (alleen) in de Staatscourant. Deze uitzonderingsmogelijkheid zou gerealiseerd kunnen worden door ook aan de eerste volzin van artikel 272 Rv toe te voegen: "tenzij de rechter anders bepaalt".

Het wekt verbazing dat in artikel 54 lid 2 Rv de betekening aan het parket van de Officier van Justitie gehandhaafd blijft. De Raad adviseert om te bezien of ook hier de digitale werkwijze kan worden toegepast.

Controle op oproepingen
In de huidige werkwijze vindt de controle van de oproepingen inzake de Wet Mulder en het Wetboek van Strafvordering plaats op basis van de geplaatste advertentie. De Raad veronderstelt dat het nieuwe systeem zo gaat werken dat op de griffie die advertentie kan worden geraadpleegd en de oproepingen vergeleken kunnen worden met de te behandelen zaken zoals die op de zittingslijst staan. Mogelijk kan ook een digitale vergelijking van advertentie en zittingslijst plaatsvinden.
In de zaken met oproeping overeenkomstig artikel 272 Rv dient de advertentie in het dossier aanwezig te zijn. Ook hier kan controle plaatsvinden via raadpleging door de griffier van de digitale Staatscourant.
Daar waar nodig kan de griffier een print van de digitale advertentie in het dossier voegen.
Bij een dagvaarding met publicatie dient de aanbrenger controle op die publicatie door de rechtbank mogelijk te maken. Gedacht kan worden aan het overleggen van een print van de geplaatste tekst in vergelijking met een afschrift van de dagbladadvertentie wat momenteel wordt overgelegd.

Termijn voor publicatie
Op pag. 3 MvT wordt ingegaan op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. De inbreuk moet zo beperkt mogelijk zijn en dient het doel, i.c. de oproeping van onvindbaren te dienen. Dit brengt met zich mee dat de publicatietermijn dient aan te sluiten bij de oproeptermijn. Uit het wetsvoorstel blijkt dat om die reden de gegevens gedurende de eerste drie maanden na publicatie (eenvoudig) toegankelijk zijn. Deze termijn sluit aan bij de oproeptermijn die in de meeste zaken geldt. De Raad wijst er op dat in een aantal familiezaken, zoals de ondertoezichtstellingen (ots), voorlopige voorzieningen e.d., de oproeptermijn beduidend korter is (in ots-zaken bedraagt deze termijn doorgaans maximaal 10 tot 14 dagen) en dat de duur van die betreffende publicaties korter dient te zijn dan de algemene termijn om een onevenredige inbreuk op de persoonlijke levenssfeer te voorkomen. De Raad adviseert u dit nader te bezien.

De Raad merkt op dat publicatie van een bekendmaking via internet met zich brengt dat de reikwijdte van een publicatie een groter bereik kent dan op dit moment het geval is. Dit is inherent aan het karakter

van het medium internet door de diverse techologische mogelijkheden om tot verveelvoudiging van gegevens over te gaan; ook een definitieve verwijdering van gegevens op internet is welhaast onmogelijk. De Raad adviseert om te onderzoeken op welke wijze de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene ook bij publicatie via dit medium tot een minimum kan worden beperkt door bijvoorbeeld de inzet van PET (privacy enhancing tenchnology)-maatregelen.

3. Werklast

De Raad verwacht dat invoering van Wetsvoorstel geen gevolgen heeft voor de werklast bij de Rechtspraak. Mocht echter na de invoering van de wet toch sprake zijn van substantiële werklastgevolgen, dan houdt de Raad zich het recht voor om hier op een later moment op terug te komen.

4. Slot

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel of het Besluit op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het uiteindelijke Wetsvoorstel, stelt de Raad het op prijs als hij geïnformeerd wordt over de plaatsing van de definitieve tekst in het Staatsblad.
Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

mr. C.H.W.M. Sterk
Lid van de Raad voor de rechtspraak